

Список використаних джерел

1. Barbier, E. & Hochard, J. (2018). The impacts of climate change on the poor in disadvantaged regions, *Review of Environmental Economics and Policy*. 12 (1), 26-47.
2. Yee, A. (2016). In rural Bangladesh, Solar power dents poverty. *The New York Times*. Available at: <https://www.nytimes.com/2016/10/04/opinion/in-rural-bangladesh-solar-power-dentspoverty.html>
3. Demircuc-Kunt, A., Klapper, L., Singer, D. & Oudheusden, P. (2015). *The Global Findex Database: Measuring Financial Inclusion around the World* Washington, DC: World Bank Group.

Богдан Б. В.,

к.ю.н., доцент, професор кафедри публічного та міжнародного права,
уповноважений з антикорупційної діяльності, докторант,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

КОРЕЛЯЦІЯ МІЖ ГЕНДЕРНОЮ НЕРІВНІСТЮ ТА КОРУПЦІЄЮ

Гендерну рівність розглядають як можливість для особи будь-якої статі вільно реалізовувати право на освіту, на працю, обирати релігійні вподобання. В той же час хибною вбачається думка, де гендерна рівність ототожнюється з однаковим ставленням до всіх, адже кожна особа є індивідуумом, якому притаманні індивідуальні якості та навички, тому саме їх мають враховувати. Тож, гендерна рівність в глобальному розумінні передбачає усунення всіх соціальних бар'єрів, які можуть завадити прояву особистості, а права та можливості чоловіків і жінок не залежатимуть від того, чи народились вони чоловіками, чи жінками [1, с. 10].

Вважаємо за доцільне розмежовувати зміст двох схожих термінів: «гендер» і «стать». Термін «стать» вживається для позначення біологічних відмінностей між чоловіками та жінками. Натомість терміном «гендер» позначаються різні соціальні ролі, ідентичності жінок і чоловіків, співвідношення сил між чоловіками та жінками в

суспільстві [2]. Інакше кажучи, зміст терміну «гендер» пов'язується з соціальними та культурними уявленнями про ролі представників різних біологічних статей – жінок та чоловіків, а також про очікування щодо їх моделей поведінки в суспільному житті, життєвих пріоритетів, особистих цінностей.

В умовах сьогодення досить тривалий час значна увага приділяється дослідженням, що свідчать про кореляцію між гендером та корупцією. Серед таких дослідників доречно назвати співавторів К. С. Екель Ф. Дж. Гроссмана, які вивчали гендерні відмінності в економічній поведінці з метою визначення чи є жінки більш соціально орієнтованими [3], Д. Доллара, Р. Фісмана, Р. Гатті, які виявили стійкий негативний зв'язок між часткою жінок у парламенті і рівнем сприйняття корупції в країні, та дійшли висновку, що країни з питомим представництвом жінок у державних органах і парламенті зазвичай мають нижчий рівень корупції [4], Ф. Б. Перейру, дослідження якого показало, що спостерігається більш негативна реакція на корупцію з боку жінок-політиків, оскільки від них очікують вищої доброчесності, при цьому гендерно-зумовлена негативна реакція на прояви корупції залежить від індивідуальних факторів окремої країни [5], яких набагато більше ніж біологічна стать.

В той же час в суспільстві превалює думка, що жінки мають відносно меншу владу ніж чоловіки, тому жінки більш мотивовані боротися з проявами корупції, що дозволяє робити припущення про вплив гендеру на корупцію. Результати окремих досліджень свідчать про те, що жінкам притаманна менша схильність до ризикованої діяльності, більш виважене та відповідальне ставлення до дотримання морально-етичних норм, вища готовність допомагати іншим верствам населення через ухвалення зважених економічних рішень.

Підтримуємо позицію Г. Герасименко, яка зазначає, що «соціальні та культурні бар'єри можуть визначати відмінності в ставленні жінок і чоловіків до корупції, оцінках гостроти цієї проблеми та настановах для подолання корупції. Тому застосування гендерного аналізу має стати важливою складовою антикорупційних стратегій та програм на національному та місцевому рівні» [6, с. 8].

Підсумовуючи викладене вище, вважаємо, що проаналізовані дослідження можуть свідчити про системний та взаємозалежний зв'язок між гендерною нерівністю та корупцією, який може проявлятися в тому, що вищий рівень гендерної нерівності зазвичай корелює з вищим рівнем корупції, і навпаки. Особливою формою прояву корупції, що може виникати через гендерний дисбаланс, є гендерна корупція.

Список використаних джерел

1. Богдан Б. В. Гендерна рівність: розуміння та законодавче забезпечення. *Гендерна рівність та інклюзія у вищій освіті: від політик до реалізації*: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої Дню науки та Дню Європи в Україні (16 травня 2025 року) [Електронний ресурс] / ред. кол.: Кожура Л. О., Рижук Ю. М., Богданець А. В. – К.: КНЕУ, 2025. С. 10-13. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f7ff1ac8-5f62-489e-bb9e-43d018528116/content>
2. Гендерна рівність. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/genderna-rivnist> (дата звернення: 10.05.2026).
3. Eckel, C.C., Grossman, P.J. (1998). Are women less selfish than men? Evidence from dictator experiments. *Economic Journal*. Vol. 108, № 448. Pp. 726–735. URL: <https://www.jstor.org/stable/2565789>
4. David Dollar, Raymond Fisman, Roberta Gatti (2001). Are women really the “fairer” sex? Corruption and women in government. *Journal of Economic Behavior & Organization*. Vol. 46. P. 423–429. URL: <https://sites.bu.edu/fisman/files/2015/11/fairersex.pdf>
5. Pereira Federico Batista (2021). Do Female Politicians Face Stronger Backlash for Corruption Allegations? Evidence from Survey-Experiments in Brazil and Mexico. *Political Behavior*. 43(6):1-20. DOI:10.1007/s11109-020-09602-9
6. Герасименко Г. Корупція очима жінок і чоловіків. Програма розвитку ООН в Україні. 2018. 68 с. URL: https://idss.org.ua/monografii/Gender_corruption_report_UA.pdf